

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ALDAŞ ALTYAPI YÖN. DAN. ELEK.ENJ.ÜRETİM HİZ.TİC. A.Ş.

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	2
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9
7. DENETİM BULGULARI.....	9

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	4
Tablo 2: Şirketin Doğrudan Pay Sahibi Olduğu Şirketler Tablosu	5

KISALTMALAR

ALDAŞ AŞ	: Aldaş Altyapı Yönetim Danışmanlık Mühendislik Hizmetleri Elektrik Enerjisi Yapı Elemanları Üretimi İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
ASAT	: Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü
AŞ	: Anonim Şirketi
EKAP	: Elektronik Kamu Alımları Platformu
TL	: Türk Lirası
TMS	: Türkiye Muhasebe Standartları
VKN	: Vergi Kimlik Numarası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/g İstisna Kapsamında ve Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımların Elektronik Kamu Alımları Platformuna Kaydedilmemesi
2. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/g İstisna ve Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması
3. Doğrudan Temin Kapsamında Gerçekleştirilen Hizmet Alımlarına Yönelik Piyasa Fiyat Araştırmasının Yapılmaması
4. İşçilere Yıllık 270 Saatin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Aldaş Altyapı Yönetim Danışmanlık Mühendislik Hizmetleri Elektrik Enerjisi Yapı Elemanları Üretimi İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (ALDAŞ AŞ), Bakanlar Kurulunun 09.10.1995 tarih 95/7363 sayılı kararı ile Antalya Büyükşehir Belediyesi, Antalya Su ve Atıksu İdaresi (ASAT) Genel Müdürlüğü, Muratpaşa, Kepez, Konyaaltı Belediyeleri ve Antalya Ticaret ve Sanayi Odası ortaklıkları ile Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 1995 yılında kurulmuş olup 13 Aralık 1995 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

ALDAŞ AŞ'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup; yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde aşağıda belirtilen faaliyetler ile iştigal etmektedir.

Şirket'in faaliyet konusu başlıca şunlardır:

Su ve kanalizasyon hizmetlerinin sağlanması, çöp ve her türlü atıkların toplanma ve imhası için icap eden girişimlerde bulunmak, inceleme ve program ve projeleri hazırlamak veya hazırlattırmak; söz konusu işlerin kamu yararına ve doğal kaynakların en randımanlı ve verimli surette ifasını gerçekleştirecek hukuki, ekonomik ve teknik altyapıyı hazırlamak; gereken tesislerin kurulmasını sağlamak, bunları kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; bu hizmetlerin amaca uygun surette icra edilmesi için hertürlü tedbiri almak ve denetimi yapmak.

Belediyelere, belediye teşkilatı içinde yer alan şube ve idarelere, bağlı kuruluşlarına, iştiraklerine, işletmeleri ile teşebbüslerine ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlara ve mahalli idarelere, kamu iktisadi teşekküllerine, özel kurum ve kuruluşlara aşağıdaki hizmetleri vermek:

a) Yukarıdaki kurum ve kuruluşları görevleri ile ilgili çeşitli alan ve konularda müşavirlik hizmetleri vermek; projeler hazırlamak, bunların uygulamasını izlemek, denetlemek veya bizzat yapmak;

b) Yukarıda belirtilen kurum ve kuruluşlarca üçüncü şahıslara ihale edilmiş iş veya hizmetlerin uygulama aşamalarında ilgili organlara durum takip raporları hazırlamak, gerektiğinde verilecek yetki çerçevesinde kontrol ve denetim fonksiyonlarını bizzat ifa etmek;

c) Doğal kaynakların kamu sağlığı, çevre koruma şartlarına ve doğal dengeye

uygun olarak rasyonel, verimli, ekonomik surette kullanımını sağlamak amacı ile inceleme ve araştırmalarda bulunmak, yukarıda belirtilen kurum ve kuruluşlar için proje geliştirmek ve verilecek görevler çerçevesinde bunları uygulama alanına koymak;

d) Yukarıda belirtilen kurum ve kuruluşlar için şehircilik ve şehir planlaması ile ilgili konularda müşavirlik yapmak, projeler hazırlamak, bunların uygulamasını yaptırmak, izlemek, denetlemek ya da bizzat yapmak.

Elektrik piyasasına ilişkin ilgili mevzuata uygun olarak, esas itibariyle kendi elektrik ve ısı enerjisi ihtiyacını karşılamak üzere otoprodüktör lisansı çerçevesinde üretim tesisi kurmak, elektrik ve ısı enerjisi üretmek, üretim fazlası olması halinde söz konusu mevzuat çerçevesinde, üretilen elektrik ve ısı enerjisi ve/veya kapasite lisans sahibi diğer tüzel kişilere ve serbest tüketicilere satmak ve ticari olmamak kaydıyla elektrik üretim tesisiyle ilgili tüm teçhizat ve yakıtın temin edilebilmesine ilişkin faaliyette bulunmak.

Her türlü teknikte üretilen beton, hazır beton, gaz beton ve diğer hafif beton yapı elemanları, ahşap, plastik ve diğer maddelerden mamul, prefabrik eleman, beton boru, tuğla, kilit taşı, büz, kiremit, taban, çatı kaplaması künk, konik, bordur taşı, baca halkası ve briket imalatı, bunların üretiminde kullanılan yarı mamul, mamul maddeleri gibi her türlü yapı elemanlarının üretimini, montajını, ticaretini, ithalatı ve ihracatı ile pazarlamasını yapmak.

Her türlü döküm yapı elemanları, altyapı ve şehircilik malzemeleri üretimini, montajını, ticaretini, ithalatı ve ihracatı ile pazarlamasını yapmak.

Yurt içinde ve yurt dışında her türlü inşaat mühendisliği projelerinin yapılması ve yaptırılması, projelerinin tasdikinin yapılması ve yaptırılması, yapılmış bulunan projenin tadilat ve değişikliğinin yapılması ve yaptırılması, yurt içinde ve yurt dışında her türlü otel, motel, okul, banka, hastane, otopark, benzinlik, iş merkezi, plaza, konut ve diğer her türlü resmi ve özel yapı tasarımlarının yapılması, projelendirilmesi, onaylatılması ve bu proje ve planların kontrolü ve kontrollüğünün yapılması ve yaptırılması.

Yurt içi ve yurt dışı her türlü mühendislik ve mimarlık hizmetlerini vermek ve almak, fenni mesuliyeti üstlenmek hakediş düzenlemek, geçici ve kesin kabulleri yapmak ve yaptırmak, yurt içi ve yurt dışında mühendislik ve mimarlık çalışmalarını yapmak ve yaptırmak üzere ofis ve bürolar açmak.

Bilgisayar programlama faaliyetleri (sistem, veri tabanı, network web sayfası vb.

yazılımları ile müşteriye özel yazılımların kodlanması vb.)

ALDAŞ AŞ, kamu ve özel hukuka tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, 6 tüzel kişi ortaklığını temsilen 13 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 22.04.2022 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; 6 Müdürlükten oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2022 tarihi itibarıyla 128'dir. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

ALDAŞ AŞ'nin esas sermaye tutarı 33.000.000,00 TL'dir. Ödenmiş sermayenin 18.845.000,00 TL'si şirketin özvarlığı olup yeni kurulan Su Üretim Tesisi kurulunun finansmanı için kullanılmıştır.

Şirketin 31.12.2022 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Ortaklar	Hisse Adedi	Sermayesi (TL)	Yüzde Oranı (%)
ASAT Genel Müdürlüğü	31.482.000	31.482.000,00	95,40

Antalya Büyükşehir Belediyesi	330.000	330.000,00	1
Muratpaşa Belediyesi	330.000	330.000,00	1
Kepez Belediyesi	330.000	330.000,00	1
Konyaaltı Belediyesi	198.000	198.000,00	0,60
Antalya Ticaret ve Sanayi Odası	330.000	330.000,00	1

Tablo 2: Şirketin Doğrudan Pay Sahibi Olduğu Şirketler Tablosu

S.No	Şirket Adı	VKN	Sermayesi (TL)	Sermaye Oranı (%)
1	Antalya Ulaşım Hizmetleri Petrol Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	0700205467	117.900.695,00	4,42
2	ASAT İnsan Kaynakları Anonim Şirketi	0861194802	50.000,00	100
3	Antsu Su Üretim ve Dağıtım Anonim Şirketi	0700869222	500.000,00	51

Son üç yılda kâr açıklayan ALDAŞ AŞ'nin, 2020 yılında 3.038.141,61 TL olan kârı, 2021 yılında 5.517.625,91 TL ve 2022 yılında ise 15.901.573,21 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Kanun ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2021 yılı aktif toplamı 26.100.179,47 TL'yi veya net satışları toplamı

38.094.767,27 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2022 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmaları gerekmektedir.

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Kanun'da yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörölmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlölüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak, gerçek durumunu, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Kanun'un 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tabi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci

maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin

doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şirket, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olmadığı için bu Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır. Şirket, 6102 sayılı Kanun hükümleri uyarınca kurulmuş olup bu Kanun hükümleri doğrultusunda iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen "*Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir*" hükmü ile şirketlerde denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; "*Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır.*" denilmektedir.

Kanun'un 366'ncı ve 378'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği gibi denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde iç kontrol sisteminin kurulması diğer şirketlerde de zorunludur. Burada Kanun'la getirilen yenilik, bağımsız denetçilerin gerekli görüp yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer anonim şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulmasının zorunlu tutulmasıdır.

Bu kapsamda Şirket tarafından kurulmuş bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Aldaş Altyapı Yönetim Danışmanlık Mühendislik Hizmetleri Elektrik Enerjisi Yapı Elemanları Üretimi İnşaat Taahhüt Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/g İstisna Kapsamında ve Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımların Elektronik Kamu Alımları Platformuna Kaydedilmemesi

Şirket tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/g istisna maddesi kapsamında ve doğrudan temin yoluyla yapılan alımların Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP)

üzerinden Kamu İhale Kurumuna bildirilmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan ve bu Kanun ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun uygulanmasında karşılaşılan tereddütlere açıklık getirilmesi ve bu hususlarda uyulması gerekli esasların belirlenmesi için çıkarılan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "İdareler tarafından EKAP üzerinden gerçekleştirilecek işlemler" başlıklı 30'uncu maddesinde; istisna kapsamındaki ihalelere ilişkin ilanların idareler tarafından ilgili bilgilerin EKAP'a girilmesi suretiyle hazırlanacağı belirtilmiş olup bu kapsamda 3/g kapsamında yapılacak alımlarda EKAP üzerinden ihale kayıt numarası alınması, sözleşme imzalandıktan sonra EKAP üzerinden "ihale sonuç formu"nun gönderilmesi, sözleşme imzalanmayan hallerde ise anılan formun ilgili kısımlarının yapılan ihalenin özelliğine göre EKAP üzerinden doldurulması gerektiği belirtilmiştir.

Anılan Genel Tebliğ'in "Doğrudan temin kayıt formu" başlıklı 30.9.2. maddesinde; doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinde kayıt altına alınması gerektiği belirtilmiştir.

Şirket tarafından gerçekleştirilen alımlar üzerinde yapılan incelemelerde, 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi istisna kapsamında gerçekleştirilen alımlar ile 22'nci maddesinde belirtilen doğrudan temin üzerinden yapılan alımların EKAP üzerinden kayıt işlemlerinin yapılmayarak Kamu İhale Kurumuna bildirilmediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket tarafından istisna kapsamında ve doğrudan temin yoluyla yapılan alımların elektronik olarak EKAP üzerinden Kamu İhale Kurumuna bildirilmemesi, kontrol riski oluşturacağından söz konusu alımlara yönelik ihale mevzuatı doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/g İstisna ve Doğrudan Temin Alımlarında Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

Şirket tarafından Kamu İhale Kanunu uyarınca istisna kapsamında gerçekleştirilen alımlar ile parasal limit dahilinde doğrudan temin alımlarında alım yapılacak gerçek veya tüzel kişilerin yasaklılık kontrollerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "İstisnalar" başlıklı 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; 4734 sayılı Kamu ihale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (g) bendine göre; aynı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticari

ve sınıai faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli (1/2/2022-31/1/2023 tarihleri arasında geçerli olmak üzere) 33.494.082 TL'yi aşmayan mal veya hizmet alımlarının, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanun'a tâbi olmadığı ifade edilmiştir.

Anılan Genel Tebliğ'in 30'uncu maddesinin beşinci fıkrasında teyit işlemleri düzenlenmiş olup, aynı fıkranın (4) numaralı alt bendine göre;

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit ettirilmeyeceği,

Ancak, anılan Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Buna göre kapsamda bulunan idareler, Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi uyarınca istisna kapsamındaki mal ve hizmet alımları ile parasal limit dâhilinde yaptıkları doğrudan temin alımlarında, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığını EKAP'tan kontrol etmelidir.

Yapılan incelemelerde, Şirketin mevzuata aykırı olarak istisna kapsamındaki alımlar ile parasal limitler kapsamında yapılan doğrudan temin alımlarında alım yapılan gerçek veya tüzel kişinin yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığını EKAP'tan kontrol etmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu mevzuata aykırı uygulama, ihale mevzuatı uyarınca yükümlülüklerini ve taahhütlerini tam ve eksiksiz olarak yerine getirmeyen istekli olabilecek kişilerden alım yapılması riskini de beraberinde getirecektir.

Sonuç olarak, Şirket giderlerinin büyük çoğunluğu oluşturan istisna kapsamındaki alımlar ile limitler kapsamında doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilecek alımlara ilişkin yasaklılık teyitlerinin yapılması ve mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket edilmesi

gerekmektedir.

BULGU 3: Doğrudan Temin Kapsamında Gerçekleştirilen Hizmet Alımlarına Yönelik Piyasa Fiyat Araştırmasının Yapılmaması

Şirket tarafından doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen hizmet alımlarına yönelik piyasa fiyat araştırmasının yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinde; hangi hallerde ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin yöntemiyle karşılanabileceği belirtilmiş olup, aynı maddenin ikinci fıkrasında ise;

"Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir." hükmüne yer verilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22'nci maddesinde ise;

"...Yukarıda belirtilen hükümler uyarınca 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen hallerde ihtiyaçların; Kanununun 18 inci maddesinde sayılan ihale usulleri için tespit edilen kurallara uyulmaksızın; ilan yapılmadan, teminat alınmadan, ihale komisyonu kurma ve anılan Kanununun 10 uncu maddesinde sayılan yeterlik kriterlerini arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak temin edilmesi mümkün bulunmaktadır." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden, belirli ihtiyaçların ihale yapılmaksızın ve ihaleye yönelik prosedürlere uyulmaksızın ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasa fiyat araştırması yapılmak suretiyle temin edilebileceğinin belirtildiği,

Ancak Kanun'un temel ilkelerinden olan, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamaya yönelik sorumluluğun gerçekleştirilmesinde, doğrudan temin kapsamında yapılan alımlarda piyasada fiyat araştırması yapılmasına ilişkin bir istisna getirilmediği anlaşılmaktadır.

Şirket hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, mali konulara ilişkin müşavirlik firmasından, hukuki konulara yönelik avukatlardan gerçekleştirilen doğrudan temin

alımlarında piyasa fiyat araştırması yapılmadan doğrudan ilgili kişilerden hizmet alındığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, Şirket kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlamak üzere doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen hizmet alımlarına ilişkin mevzuat hükümlerine uygun şekilde hareket edilmesi ve bu doğrultuda işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İşçilere Yıllık 270 Saatin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması

Şirket uhdesinde istihdam olunan işçilere, 4857 sayılı İş Kanunu'nda azami süre olarak belirtilen yıllık 270 saati aşan sürelerde fazla çalışma yaptırılarak ödemede bulunduğu görülmüştür.

4857 sayılı Kanun'un 41'inci maddesinin birinci fıkrasında, ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle fazla çalışma yapılabileceği, fazla çalışmanın, Kanun'da yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırk beş saati aşan çalışmalar olduğu, anılan maddenin yedinci fıkrasında fazla saatlerle çalışmak için işçinin onayının alınması gerektiği, sekizinci fıkrasında fazla çalışma süresinin toplamının bir yılda 270 saatten fazla olamayacağı ve son fıkrasında fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmanın ne şekilde uygulanacağını çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir. Diğer yandan mezkur Kanun'un 104'üncü maddesinde, Kanun'un 63'üncü maddesinde ve yönetmelikte belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak işçilerini çalıştıran işveren veya işveren vekiline idari para cezası verileceği ifade edilmiştir.

Anılan Kanun'un verdiği bu yetkiye dayanarak 06.04.2004 tarih ve 25425 sayılı Resmî Gazete'de İş Kanunu'na İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik'in "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde; fazla çalışma süresinin toplamının bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamayacağı, bu süre sınırının, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkin olduğu ve fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan sürelerin yarım saat, yarım saati aşan sürelerin ise bir saat sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu mevzuat hükümlerine göre fazla çalışma süresinin bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olmaması gerekir. Ancak 2022 yılına ilişkin fazla çalışmaların incelenmesi sonucunda bir kısım işçinin yıllık 270 saatten fazla çalışma yaptığı ve söz konusu çalışma karşılığı ücretlerinin ödendiği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, idari para cezasına muhatap olmamak ve Kanun'a aykırı hareket etmemek amacıyla Şirket uhdesinde istihdam olunan işçilerin 4857 sayılı Kanun'a uygun olarak fazla mesai sürelerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>